

Humanismus a „to pravé“ / „to pravé“ a „životní obrat“

Je dvojí možné chápání „humanity“ a „humanismu“. To pokleslejší chce všechno měřit člověkem, jak je, tedy dělá míru z člověka samého. Ale člověk ve skutečnosti nikdy není jen to, co je, ale je vždycky také tím, kdo někam směřuje, kdo sám sebe překonává, kdo se sám jakoby dotváří, proměňuje v lepšího člověka. Prostě a dobře: člověk není danost, jíž by se mělo všechno nějak podvolovat a přizpůsobovat, ale je to danost, která nikdy není cele a definitivně „dána“, ale míří kupředu a výš, před sebe a nad sebe, tj. k tomu, co teprve z člověka dělá člověka. – Tento sebe-přesah má ovšem ještě další nepopíratelnou stránku, totiž sebe-popírání, sebe-zavržení, neboť tím, jak se člověk stává něčím jiným, naprosto stejnou mírou opouští sebe původního. To může mít ovšem řadu podob; totéž v zárodečné podobě přece znamená každý „růst“ (v původním, širokém smyslu, ne jako pouhé nabývání na kvantitě). Osobní růst, tj. růst osobnosti, není takto pozvolný a takřka kontinuální, ale má či může mít také své větší nebo menší dramatické zvraty. Právě proto, že není jen záležitostí FYSIS (FYESTHAI znamená přece také „rostu“), může někdy znamenat dokonce zvrát celoživotní, tzv. METANOIA, jak o ní začali mluvit křesťané. K takovému životnímu obratu vyzýval zřejmě už sám Ježíš.

(Písek, 030409-1.)